

David Hewson

DE KILLING 2

I

Donderdag 3 november, 23.42 uur

Negenendertig treden voerden van de drukke Tuborgvej omhoog naar Mindelunden, met zijn stille graven en bittere, niet-aflatende herinneringen. Lennart Brix, hoofd van de afdeling moordzaken van Kopenhagen, had het gevoel dat hij het grootste deel van zijn leven bezig was die treden te beklimmen.

Terwijl hij onder de toegangspoort voor de ijskoude regen schuilde, moest hij onwillekeurig terugdenken aan zijn eerste bezoek hier, nu bijna vijftig jaar geleden. Een jongetje van vijf, aan de hand van zijn vader, dat zich geen voorstelling kon maken van wat hij hier te zien zou krijgen.

De dood stond van een kind net zo ver af als een nachtmerrie of een sprookje. Maar hier, in dit eenzame park tussen een drukke verkeersader en het spoor in Østerbro, leek hij als een hongerige geestverschijning op de loer te liggen, zich schuilhoudend in het duister achter de grafstenen en beelden en de namen fluisterend die gegraveerd waren in de koude stenen plaquettes aan de muren.

Brix, een lange, ernstige man, niet geneigd zich over te geven aan fantasieën of waanbeelden, veegde zijn gezicht met zijn jasmouw af. Het vertrouwde ritueel rond een moord was in werking getreden. Agenten in hun zwarte uniform stampten de betonnen trap op en af met lampen en apparatuur, als toneelknechten in voorbereiding op de voorstelling. Mobil telefoons knetterden. Mannen stelden voorspelbare vragen waarop hij voorspelbare antwoorden gaf met een kort wuivend handgebaar.

Mindelunden.

Een kwellende herinnering, een zeurende angst die hem nooit meer verlaten had.

‘Chef?’

Madsen. Een goed politieman. Niet heel slim, maar jong en gretig.

‘Waar is ze?’ vroeg Brix.

‘Op de ergste plek. Wilt u...?’

Brix liep de trap op en boven aangekomen stapte hij de winderige, donke-

re nacht in. Links leek de lange rij plaquettes zich tot in de eeuwigheid uit te strekken, naam na naam, honderdvijftig stuks, slechts een fractie van de verzetsmensen die tijdens de vijf bezettingsjaren van de nazi's vermoord waren. Er waren er nog veel meer, had zijn vader op die zonnige 5e mei een halve eeuw eerder gezegd, toen in ieder huis en appartement kaarsen voor het raam werden geplaatst om de oorlogsslachtoffers te herdenken.

In gedachten was hij weer terug op die frisse, rustige ochtend. Toen hij met zijn pet in zijn hand naar het standbeeld van een vrouw met haar dode zoon liep, hoewel het jongetje Brix weinig méér kon zien dan de graven voor hem, de ene rij nette grafstenen na de andere, alle met een grafvaas, allemaal keurig netjes verzorgd, zoals ze, zo zwoer zijn vader, eeuwig zouden blijven.

Op die lang vervlogen dag maakte het kind Lennart Brix voor het eerst kennis met dat duistere fenomeen dat sterfelijkheid wordt genoemd en begreep hij dat de grijze aanwezigheid daarvan hem nooit meer zou verlaten. Hij was er nog steeds, in de sombere, nietsziende stenen ogen van de vrouw die haar gestorven kind in haar armen droeg. In de namen die uitgebeiteld waren op de marmeren plaquettes. De dood hield zich als een wild dier schuil, verborgen in het duister van het kleine bos achter de nette ordelijke grafstenen, wachtend op de gelegenheid om in de stad toe te slaan.

'Chef?'

Madsen werd ongeduldig. En terecht. Lennart Brix wist waar de ergste plek was en al werkte hij al heel lang bij moordzaken, toch wilde hij hem niet zien.

'We hebben de echtgenoot. Een patrouilleauto heeft hem op de brug naar Malmö aangehouden. Hij zat onder het bloed. Raaskalde als een gestoorde idioot.'

De nazi's hadden Mindelunden in 1943 overgenomen, toen ze hun greep op Kopenhagen verstevigden en ze de Ryvangenkazerne bezetten. In de gebouwen van het leger aan de andere kant van het spoor hadden ze een commandocentrum gevestigd. En hier, op het vlakke land dat ooit gebruikt werd voor parades en oefeningen, brachten ze gevangengenomen verzetsmensen naar de schietbaan om ze te executeren.

Madsen stampte met zijn voeten op het plaveisel en blies in zijn handen.

'De helft van het karwei zit er dus op.'

Brix keek hem aan en zei niets.

'De echtgenoot,' herhaalde de jonge rechercheur ongeduldig. 'Hij zat onder het bloed.'

Twee jaar eerder, toen ze al afstevenden op een scheiding hoewel ze dat zelf nog niet helemaal in de gaten hadden, had Brix zijn vrouw Mindelunden laten zien. Het was een armzalige poging geweest om haar belangstelling te wekken voor zijn geboorteplaats en om te verhinderen dat ze voorgoed bij

hem weg zou gaan. Ze kwam uit Londen, wat betekende dat ze de context van Mindelunden nooit helemaal had kunnen bevatten. Daar moest je Deens voor zijn, en hier plichtsgetrouw zijn opgevoed door een vader met een streng voorkomen.

De Engelsen wisten wel wat oorlog betekende, maar ze hadden geen idee wat een bezetting inhield. Voor hen, en ook voor de Amerikanen, vonden conflicten elders plaats. Ze braken uit als kleine bosbrandjes, ergens ver weg, en werden uitgestampt tot sintels en as. En ook die bleven in die verre oorden. Het was anders voor de Denen, maar dat had hij haar nooit helemaal kunnen uitleggen. Ze hadden naar beste kunnen gevochten toen de Duitsers in 1940 Jutland binnenvielen. Toen hadden ze zich er een tijdje stilletjes bij neergelegd, in ruil voor de schijn van normaliteit, van zogenaamde onafhankelijkheid in Europa dat verscheurd werd door oorlog; een nieuw, wreed landschap waarover de nazi's als voorbestemd leken te heersen.

Tegen de tijd dat joden verdwenen en dappere groepjes verzetsstrijders het geweten van de natie prikkelden, veranderde de houding van de bevolking. Sommigen vochten terug, betaalden daar de hoogste prijs voor, gemarteld in de cellen in de Politigården, het hoofdbureau van politie waar Brix nu werkte, en werden daarna naar Mindelunden gebracht en aan een staak in de grond vastgebonden tegen een met gras begroeide borstwering die gemaakt was voor doelen die niet leefden, die niet ademden.

Hij hoorde zijn vader nog het tafereel beschrijven van mei 1945 toen de bevrijding kwam. De Duitsers hadden in die laatste maanden in alle haast zo veel mogelijk gevangenen vermoord. Rottende lijken lagen inderhaast achtergelaten, half begraven op de kale akkers.

Ze waren geen zachte dood gestorven, en ook de ervaring van de bezetting stierf geen zachte dood. Die mengeling van woede en verdriet en een heimelijk gevoel van schaamte bestond nog steeds. Als kind, huiverend voor die drie staken die als gedenktekens waren behouden voor de borstwering van de schietbaan, had Lennart Brix zich afgevraagd of hij zelf zo moedig zou zijn geweest. Of zou hij zich afgewend hebben en daardoor in leven zijn gebleven?

Het was de vraag die iedereen zich sindsdien wel eens zou stellen. Maar zelden hardop.

Hondengeblaf verstoorde zijn gedachten. Brix keek naar de mannen van de technische recherche, in hun witte konijnenpakken en met hun operatiemutsen op, die met ernstige gezichten langs de rijen graven liepen, naar de plek in het bosje waar de rest van het team zich verzameld had.

Misschien, dacht hij, was op dat moment, vijftig jaar geleden, bepaald dat hij rechercheur zou worden. Iemand die op zoek ging naar verklaringen die niet direct voor de hand lagen.

‘Chef?’

Madsens gezicht gloeide van het enthousiasme dat Brix van zijn mensen verwachtte. Ze moesten gretig zijn, ze moesten de drang voelen te jagen. Rechercheurs waren jagers, allemaal. Sommige waren beter dan andere, maar de beste die hij ooit was tegengekomen sleet nu in het uniform van de grenspolitie haar dagen ergens in een godverlaten hoekje van Zeeland en liet haar talenten onbenut.

Brix gaf geen antwoord. Hij liep door, in de wetenschap dat hij hierdoorheen moest.

Een rechthoek gras, modderig van de politie-laarzen die eroverheen waren gegaan, aan drie kanten omgeven door een graswal, de hoogste aan de korte kant.

De schijnwerpers waren zo sterk dat het leek alsof het vollemaan was. Buiten de lichtkring begonnen andere agenten geduldig de omgeving af te zoeken, hun zaklampen hoog in de hand.

Drie verweerde staken. Het waren replica's, de originelen stonden in het kleine Verzetsmuseum in de stad, het Frihedsmuse. Een vrouw was met haar handen achter haar rug met dik touw rond haar bovenlijf aan de middelste staak vastgebonden. Blond haar, kletsnat van de regen en van erger vocht. Haar hoofd hing naar beneden, kin op haar borst, en ze zat in een ongemakkelijke houding op haar knieën.

Een wond gaapte aan haar hals, als een zieke glimlach. Ze droeg een blauwe ochtendjas, hier en daar tot haar middel stukgesneden, waardoor huid en vlees zichtbaar waren op de plekken waar het lemmeet haar geraakt had. Haar gezicht was gekneusd en vuil. Bloed was uit haar neusgaten gestroomd en aan weerszijden van haar mond opgedroogd, als de make-up van een tragische clown.

'Vijftien tot twintig messteken in haar borst en hals,' zei Madsen. 'Ze is niet hier vermoord. De echtgenoot heeft ons gebeld en zei dat toen hij thuis kwam hij het huis onder het bloed aantrof. Geen spoor van haar te bekennen. Daarna is hij er in zijn auto vandoor gegaan.'

Hij deed een stap naar voren om beter te kunnen zien.

'Dus zo ziet een crime passionnel eruit.'

De hond blafte als een bezetene.

'Kan iemand ervoor zorgen dat dat beest z'n kop houdt,' zei Brix.

'Chef?'

'Breng de echtgenoot naar het bureau. Laten we maar eens horen wat hij te vertellen heeft.'

Madsen schoof op zijn voeten heen en weer.

'U lijkt nog niet overtuigd.'

'Ze is advocate. Hij ook. Klopt dat?'

'Ja.'

Brix tuurde naar het verminkte lichaam aan de staak.

‘Hier?’ zei hij hoofdschuddend. ‘Waarom nou net hier? Het slaat nergens op.’

‘Mensen vermoorden slaat toch nooit ergens op?’

Jawel hoor, dacht Brix. Soms wel. Dat was het werk voor de rechercheur. Om de logica van bloed en beenderen te ontdoen.

Hij moest steeds denken aan de politievrouw die hij kwijt was, Sarah Lund, en aan hoe ze haar leven in Gedser verbeuzelde. Brix vroeg zich af wat ze van deze plaats delict zou zeggen. Welke vragen zij zou stellen. Op welke plekken zij zou gaan kijken. Datgene waarmee hij hier vijftig jaar geleden geconfronteerd werd, had hem die ontzagwekkende gave ook moeten schenken, en dat was ook wel enigszins gebeurd. Maar hij had niet het talent dat Lund had. Hijzelf kon tegen de doden spreken, en proberen zich voor te stellen wat ze terug zouden zeggen.

Zij daarentegen...

De lange strenge leider van de Kopenhaagse afdeling moordzaken wilde hier niet meer zijn. De plek beïnvloedde zijn beoordelingsvermogen en zijn kostbare gezonde verstand.

Ergens zou hij nooit begrijpen dat Lund hen kon horen spreken.

‘Wat moet ik doen?’ vroeg Madsen weer.

‘Wat ik net zei. Breng hem naar het bureau.’

Hij liep terug over het smalle, modderige pad, over het veld met grafstenen, langs de namen op de muur, het beeld van de moeder met haar dode zoon in haar armen, de gedenksteen met het vaderlandslievende gedicht van die eigenaardige dominee, Kaj Munk, die een eeuwigheid geleden op een donkere nacht in januari door de Gestapo bij Silkeborg in Jutland afgeslacht was.

Hij liep over de betonnen trap naar beneden, voorzichtig, net zoals hij gedaan had toen hij vijf was en deze plek duizelig en misselijk verliet, zich er voor het eerst van bewust dat de wereld niet de veilige gelukkige plek was die hij gedacht had, en dat er een schaduw voor hem op de loer lag, zoals dat voor iedereen ooit gold.

Onder aan de trap keek Lennart Brix naar rechts, en naar links om zich ervan te verzekeren dat niemand hem zag. Hij liep naar het struikgewas langs de drukke straat en deed wat hij al die jaren geleden ook gedaan had; hij gaf over tussen de smerige struiken, tussen de rotzooi, de weggegooide flessen en sigarettenpeuken.

Toen ging hij triest zwijgend in zijn burgerpolitieauto zitten, met het blauwe zwaailicht op het dak, luisterde naar de sirenes en het geklets op de politie-zender, en wilde dat hij het geloof had om te bidden dat Madsen gelijk had. Dat dit een ongewoon gewelddadig huiselijk incident was dat snel en netjes opgelost kon worden.

Een crime passionnel, meer niet.

2

Maandag 14 november, 7.45 uur

Gedser lag aan het sombere water van de Oostzee. Een klein stadje met achthonderd inwoners, van wie de meesten werkten op de veerboot die de hele dag tussen Rostock en Gedser heen en weer voer. Toen Duitsland nog in West- en Oost-Duitsland verdeeld was, bestond de belangrijkste smokkelwaar uit politieke vluchtelingen. De eenentwintigste eeuw bleek ondernemer. Hard- en softdrugs, mensenhandel uit het Midden-Oosten en uit nog verder weg gelegen gebieden. De aard van de smokkelwaar was veranderd en de autoriteiten konden niet meer dan hopen dat ze iets van de vloedgolf konden tegenhouden.

Sarah Lund, in het blauwe uniform van de grenspolitie, met haar lange donkere haar in een paardenstaart onder de voorgeschreven pet, beschikte nog over al haar verbeeldingskracht en nieuwsgierigheid. Na de catastrofe met de zaak-Birk Larsen waarbij haar partner Jan Meyer neergeschoten was, was ze ontslagen bij de politie van Kopenhagen. Ze hadden haar dit nederige, slecht betaalde baantje aangeboden in een uithoek waar zij niemand kende en niemand haar kende.

Ze had het zonder morren aanvaard en haar intrek genomen in een houten bungalowtje, zelfs na twee jaar nog zonder persoonlijke spulletjes behalve wat praktische kleding en een paar foto's van haar zoon Mark, die inmiddels veertien was en bij zijn vader even buiten Kopenhagen woonde.

Haar bestaan bevond zich in een soort vergeetboek, een dode, stille plek, maar ze was nu tot op zekere hoogte bevrijd van dat knagende schuldgevoel dat haar in de stad gekweld had.

Het was haar schuld dat de zaak-Birk Larsen zo slecht was afgelopen. Haar schuld dat Meyer, een actieve man, die gelukkig was en dol op zijn gezin, voor de rest van zijn leven tot een rolstoel veroordeeld was.

En dus werkte ze in Gedser en keek naar de vrachtwagens die de enorme schepen in de haven op en af reden, observeerde de gezichtsuitdrukkingen van de chauffeurs als ze de vrachtwagens de kade op reden, en werd er al heel snel een meester in om degenen met een nerveuze oogopslag eruit te pikken.

Niemand had het afgelopen jaar meer illegalen onderschept dan zij. Niet dat iemand daarvan onder de indruk was. Wat maakte het uit? De uitdaging was om die smalle strook water tussen Rostock en Gedser over te steken. Als dat gelukt was waren ze op Deense bodem, en weinigen, legaal of niet, zouden uiteindelijk weer teruggestuurd worden.

Dus deed ze haar werk zo goed als ze kon. En tussen het komen en gaan van de veerboten las ze en schreef ze af en toe een brief aan Mark en aan haar moeder in Kopenhagen.

De week daarvoor was ze veertig geworden en ze had dat in haar eentje gevierd. Drie blikjes bier en een brief aan haar moeder Vibeke, waarin ze vertelde over een denkbeeldig feestje met haar denkbeeldige nieuwe vrienden. En ze kocht voor zichzelf een zakradiootje.

Nu, in haar eentje in het kleine grenskantoortje, terwijl de regen uit de wijde grijze lucht naar beneden viel, luisterde ze via oortjes naar het nieuws van acht uur.

‘Het is onzeker hoe het met de antiterreurwet zal gaan...’ begon de nieuwslezer.

Lund volgde met haar waakzame blik de veerboot die uit de haven manoeuvreerde en traag het open water zocht.

‘... nu minister van Justitie Frode Monberg na een hartaanval halsoverkop naar het ziekenhuis is vervoerd. Over zijn huidige toestand zijn geen mededelingen gedaan. Vandaag zou in het parlement over de nieuwe antiterreurwet gedebatteerd worden. Premier Gert Grue Eriksen zegt dat de afwezigheid van Monberg geen invloed zal hebben op de onderhandelingen met de coalitiepartners van zijn Middenpartij...’

‘Politici,’ mompelde Lund en ze dacht aan vroeger. Nanna Birk Larsen had niets aan ze gehad. Ze hadden alleen hun eigenbelang gediend.

De zachte, warme stem van de premier vulde haar oren. Grue Eriksen had al zo lang in het centrum van de macht van de Deense politiek gestaan, dat alleen hem te horen al een beeld opleverde: zilvergrijs haar, stralend vriendelijk gezicht. Een man die je kon vertrouwen. Een parel voor de natie.

‘De antiterreurwet is in de huidige situatie noodzakelijk,’ zei Grue Eriksen op weloverwogen en zelfverzekerde toon. ‘We zijn een land dat in oorlog is met een immorele vijand die zo laf is dat hij zich onzichtbaar maakt. De oorlog tegen het terrorisme moet doorgaan, hier en in Afghanistan.’

De illegalen die Lund onderschept had leken haar geen terroristen toe. Gewoon trieste, verarmde buitenlanders die de leugen hadden geslikt dat het Westen een aardig, gul gebied was dat hen met open armen zou ontvangen.

Een ander bericht.

‘De verdachte van de Mindelundenmoord is nog in verzekerde bewaring. Lennart Brix, hoofd afdeling moordzaken, laat maar heel weinig los sinds de

moord tien dagen geleden. Bronnen binnen de Politigården laten doorscheren dat de man die nu in hechtenis zit, waarschijnlijk de echtgenoot van de vrouw, binnenkort zal worden vrijgelaten tenzij er een doorbraak in het onderzoek komt en...'

Ze trok de oordopjes uit haar oren. Er stond een vrachtwagen in de rij voor de volgende afvaart. Daarom. Nergens anders om.

Het deed er niet toe dat haar dienst erop zat, of dat de collega die haar kwam aflossen al naar de cabine liep om het te regelen.

Kopenhagen was verleden tijd. En politiewerk ook. Daar was ze niet blij om. Maar ook niet treurig. Zo was het nu eenmaal.

Dus liep ze naar haar collega toe, praatte even over werkroosters en de laatste bulletins van de leiding. Wat de nieuwe antiterrorwet voor hen zou betekenen. Waarschijnlijk nog meer administratie, verder niet veel.

Toen liep ze terug naar het kantoortje om na tien uur dienst uit te kloppen, en ze vroeg zich af of ze veel zou slapen als ze eindelijk weer in haar bungalow was aan de rand van dit saaie stadje.

Er stond een zwarte Ford bij het kantoor geparkeerd. Een parkeerpasje achter de voorruit dat haar bekend voorkwam: de Politigården. Een man van ongeveer haar eigen leeftijd stond bij de deur. Langer dan Jan Meyer, peziger. Maar met dezelfde soort kleren: zwartleren jasje en een spijkerbroek. Hetzelfde vermoeide bleke gezicht, heel kort haar en een baard van een paar dagen.

Jan Meyer had bolle ogen en grote oren. Deze man had geen van beide. Hij was knap op een onnadrukkelijke, bijna verontschuldigende manier. Hij leek zorgzaam achter dat professionele, afstandelijke masker dat hij vanwege zijn beroep moest dragen.

Een echte politieman, kan niet anders, dacht ze. Alsof hij zijn penning levensgroot op zijn borst droeg.

'Hallo?' zei hij bijna kinderlijk opgewekt terwijl hij achter haar aan het kantoortje in liep.

Lund zette haar walkietalkie uit, legde hem in de la en nam een kop koffie.

Hij stond in de deuropening.

'Sarah Lund?'

De koffie had te lang gestaan, zoals gewoonlijk.

'Ik ben Ulrik Strange. Ik heb je al heel vaak gebeld. Ik heb berichten ingesproken. Ik neem aan dat je ze niet ontvangen hebt.'

Ze zette haar pet af en maakte haar lange donkere haar los. Hij hield zijn ogen niet van haar af. Lund vroeg zich af of hij haar leuk vond. Dat was haar niet vaak overkomen in Gedser.

'Er zit koffie in de thermosfles als je je dapper genoeg voelt,' zei ze terwijl ze het logboek invulde. Twee streepjes: niets te melden.

‘Ik ben vicepolitikkommissær...’

Details, dacht Lund. Die deden ertoe, altijd.

‘Je bedoelt vicekriminalkommissær?’

Hij lachte. Hij zag er aardig uit als hij dat deed.

‘Nee. Er is wel het een en ander veranderd de afgelopen twee jaar. Veel hervormingen. Je mag niet meer roken in het gebouw. We hebben nieuwe titels. Het woord “kriminal” is geschrapt. Ik denk dat ze het een beetje...’

Hij krabde in zijn korte haar.

‘... te weinig neutraal vonden?’

Hij hief zijn kop koffie naar haar alsof hij toostte. Lund keek nog even naar de streepjes en sloot vervolgens het logboek.

‘We hebben een zaak die we graag met jou zouden willen bespreken.’

Ze liep naar het rek met kleding. Strange liep achter haar aan.

‘Tien dagen geleden is er een vrouw vermoord. Onder eigenaardige omstandigheden.’

Lund pakte haar jasje, haar blauwe trui en haar spijkerbroek.

‘Ik wacht wel even tot je je omgekleed hebt.’

‘Ga maar door.’ Ze wrong zich achter de lockers en trok haar koude, natte uniform uit.

‘Je hebt er waarschijnlijk wel over gelezen. Mindelunden. Een vermoorde vrouw in het gedenkpark. We zouden het fijn vinden als jij het dossier van de zaak doornam om te zien of we iets gemist hebben.’

‘Wij?’ vroeg Lund vanachter de lockers.

‘Brix wil het. We hebben een frisse blik nodig. Hij denkt dat jij die kunt bieden.’

Lund ging op een stoel zitten en trok haar leren laarzen aan.

‘Ik kan tot vanmiddag blijven,’ bood Strange aan. ‘Ik kan je alle informatie geven, als je dat wilt.’

‘Ik zit bij de grenspolitie. Ik doe geen moordzaken.’

‘We zijn er behoorlijk zeker van dat we de juiste man te pakken hebben. De echtgenoot van het slachtoffer is gearresteerd. We mogen hem nog maar een dag of zo vasthouden, als we hem niet in staat van beschuldiging stellen. Je krijgt ervoor betaald. Ze vinden het hier goed.’

Ze stond op zonder hem aan te kijken.

‘Zeg tegen hem dat ik geen belangstelling heb.’

Hij stond in de deuropening en verroerde zich niet.

‘Waarom niet?’

Lund keek strak naar zijn borst tot hij een stap opzij deed, liep langs hem heen en pakte haar jasje.

‘Brix zei al dat je nee zou zeggen. Hij zei dat ik moest benadrukken hoe belangrijk dit was. Dat we je hulp nodig hebben...’

‘Nou.’ Lund draaide zich om en keek hem aan. ‘Dat heb je dan gedaan, toch?’

Strange klemde zijn koffiekop steviger beet. Hij was even uit het veld geslagen.

‘Trek de deur achter je dicht als je weggaat,’ zei ze over haar schouder toen ze naar haar auto liep.

Toen het telefoontje doorkwam was parlements lid Thomas Buch alleen in zijn kamer in het regeringsgebouw, het Folketing, en stuitte met een rubberballetje tegen de muur. Een gewoonte die hij van kinds af aan had. Het irriteerde mensen, net zoals hijzelf mensen irriteerde.

Sommigen vonden Buch een indringer, iemand die alleen in het Deense parlement terecht was gekomen dankzij iemand die beter was maar die nu verloren was voor de natie. Buch was achtendertig en was een succesvol directeur geweest van een agrarisch bedrijf in zijn geboortestreek Jutland, vlak bij Aarhus. Hij vond het prettig op het platteland, prettig om een bedrijf te leiden dat zijn familie had opgebouwd en waar nu meer dan vierhonderd mensen werkzaam waren.

Toen kwam de tweede oorlog in Irak. Jeppe, zijn oudste broer, de slimme van de familie, slank, knap, welbespraakt, de mediaster die de politiek in zou gaan, besloot om weer het leger te dienen.

Jeppe had veel invloed. En die invloed leek nog groter te worden nadat hij vermoord was door rebellen die zijn eenheid aanvielen toen die medische hulpgoederen afleverde bij een ziekenhuis aan de rand van Bagdad.

Thomas begreep nog steeds niet helemaal waarom hij ermee had ingestemd om te knokken voor de zetel die zijn broer in het parlement beloofd was, waarbij hij de ingewikkeldheden van de Algemene Landbouwkundige Bond inruilde voor de complexiteiten van de Deense parlementaire wet. Zo veel verschilde dat nou ook weer niet, ontdekte hij. Hij voelde zich wel op zijn gemak in de gelederen van de parlementsleden van de Middenpartij, door de meeste collega's getolereerd, door sommige gewantrouwd en altijd, zo dacht hij, beschouwd als ‘Jeppe's dikke broertje’.

Hij miste zijn vrouw Marie die thuis was gebleven in Jutland met hun twee dochttertjes omdat ze een hekel had aan de cynische, stedelijke sfeer van de hoofdstad. Maar plicht was plicht, en het familiebedrijf was in goede handen achtergebleven.

De gedachte aan een carrière binnen de politiek was niet bij hem opgekomen. Hij was te zwaar, had een vriendelijk walrussengezicht en een vlassige korte baard en was daarmee nooit het type geweest waar de media van hielden. Buch hoopte stilletjes dat als zijn termijn erop zat hij terug kon gaan naar het rustige thuisland waar hij weer anoniem kon worden. Ondertussen

zou hij zich over iedere nieuwe wetgeving die op zijn pad kwam buigen, hield hij zich bezig met de behoeften van de kiezers, de dagelijkse kost van parlementaire plichten.

En hij zou zijn rubberballetje tegen de muur van zijn kamer stuiten, waarbij hij steeds probeerde te voorspellen hoe het zou reageren op een kleine wijziging in de invalshoek. Op de een of andere manier hielp het kijken naar hoe het balletje terugstuiterde hem helder na te denken. En het telefoontje dat hij net had ontvangen gaf hem veel stof tot nadenken. Het was een dagvaarding. Voor een executie of voor een promotie.

Een das en jasje waren vereist. Dus liet hij het balletje nog één keer stuiten, beoordeelde precies goed hoe het terug zou komen van de muur, stopte het in zijn zak, trok zijn sweatshirt uit en pakte de beste kleren die hij had uit de kleine kast bij het raam.

Er zat een stukje eigeel op de das. En ook op het enige schone witte overhemd. Buch wreef eroverheen, maar de gele vlekken lieten zich niet verwijderen. Dus pakte hij maar een zwart poloshirt en liep naar buiten, de novemberkou in, stak de keien van de binnenplaats over die het Folketing van Slot Christiansborg scheidde en liep de hoge rode trap op naar het bureau van Gert Grue Eriksen, de premier van Denemarken.

In de bungalow was het bitter koud, hoe hoog ze het kleine kacheltje ook zette. Lund wist dat ze niet zou slapen. Dus bakte ze wat spek, roosterde brood, keek hoe laat de treinen vertrokken.

Bus naar Nykobing Falster, dan de trein. Tweeënhalf uur. Regelmatig vertrok er een trein.

Sinds de zaak-Birk Larsen was ze amper meer thuis geweest. Het was niet de stad die haar angst aanjoeg, dat deden de herinneringen. Het schuldgevoel. In Gedser werd haar leven begrensd door de grijze Oostzee, het saaie routinewerk in de haven, haar eenzame uren in het kale huisje waarin ze tv-keek, op internet surfte, las en sliep.

De stad was anders. Haar leven was daar niet langer van haarzelf, het werd geregeerd door gebeurtenissen die buiten haar controle vielen, vol donkere paden die ze wilde betreden.

Het kwam door de plek. Niet door haar.

Jij hebt Meyer die avond laat naar dat gebouw meegenomen. Jij hebt Bengt Rosling uit je leven weggedrongen. Je hebt Mark weggejaagd, en z'n vader ook. Je hebt steeds de verkeerde weg in geslagen toen je probeerde uit te zoeken wie Nanna Birk Larsen had vermoord.

Die stem had ze al een tijd niet meer gehoord.

Marks foto was op de koelkast geplakt. Ze had hem al vijf maanden niet meer gezien. Hij zou nu nog wel langer zijn.

Ze had voor zijn verjaardag een sweatshirt bij de Netto gekocht. Een goedkoop cadeautje van haar bedroevend lage salaris.

Ze moest toch ook weer eens naar haar moeder. Lund begreep niet hoe het kon, maar de oorlog die zo hevig tussen hen gewoed had, was ten einde gekomen sinds haar ontslag bij de Politigården. Misschien was er in Vibeke een gevoel van medeleven, van medelijden zelfs, bovengekomen, waarvan haar dochter het bestaan nimmer vermoed had. Of het was gewoon doordat ze allebei ouder werden, en het hun aan energie ontbrak om dat geruzie voort te zetten dat hen zolang Lund zich kon heugen al gescheiden hield.

Een blik op de kalender. Drie dagen vrij van haar werk. Niets om die dagen mee te vullen.

Lund pakte haar laptop en keek op de nieuwssites. Ze las wat er over de moord in Mindelunden geschreven was. Niet veel. Het lukte Lennart Brix nu kennelijk beter om de pers te muilkorven dan twee jaar geleden, toen de helft van de politici in het Rådhus probeerde te ontkomen aan de fall-out rond de zaak-Birk Larsen.

Brix.

Hij was niet slecht, alleen maar ambitieus. Hij had haar niet zonder meer ontslagen. Hij had haar een uitweg geboden zodat ze bij de politie kon blijven, als ze maar bereid was geweest haar trots in te slikken, te zeggen dat leugens de waarheid waren en om dingen te begraven die verdienden aan het koude, meedogenloze daglicht blootgesteld te worden.

Ze ging dit niet doen voor Brix. En zeker niet voor die charmante boodschappenjongen van hem, Ulrik Strange. Voor Mark misschien. Of eventueel voor haar moeder.

Maar als ze dit echt ging doen, dan toch vooral voor haarzelf. Omdat ze het wilde.

Een lichtje knipperde op de telefoon. De boodschap: vandaag was Mark jarig.

‘Shit,’ zei ze. Ze zocht het goedkope sweatshirt op en bedacht zich dat het enige inpakpapier dat ze in huis had een rendierenpatroon had.

Ze pakte het cadeautje in en plakte het papier dicht en belde ondertussen naar huis. Vibeke was er niet. Ze was tegenwoordig om de een of andere reden bijna nooit meer thuis.

‘Hoi, mam,’ zei Lund. ‘Ik kom terug voor de verjaardag van Mark, zoals ik beloofd had. Morgen ga ik weer terug. Eén dag dus. Tot straks.’

Toen pakte ze een oude schoudertas, stopte daar de eerste de beste kleren in die ze uit de kast haalde en liep naar de bushalte.

Eens was dit het bureau van de koning; dat had de secretaresse die hem verwelkomde in ieder geval gezegd. Vorstelijke stoelen en een groot bureau,

Deense designlampen. Uitzicht op de bak waar een eenzame koets met twee van de paarden van de koningin ervoor moeizaam rondjes in de modder draaide. Denemarken werd grotendeels bestuurd vanuit de gebouwen op het eilandje Slotsholmen, eens een fort dat heel Kopenhagen was. Slot Christiansborg, het Folketing, de kantoren van de verschillende ministeries... allemaal waren ze op elkaar gepropt in een reeks min of meer met elkaar verbonden gebouwen die rustten op de resten van de burcht van de krijgsheer-bisschop Absalon. De wegen en straatjes die hen verbonden, waren opengesteld voor het publiek, om te herinneren aan het liberale karakter van de moderne staat.

Over het algemeen voelde Buch zich hier wel thuis, al wilde hij dat Marie en de meisjes vaker overkwamen.

Hij had zijn rubberballetje in zijn zak en de gedachte schoot even door hem heen hoe het zou zijn om het hier tegen de lambrisering te stuiten, tegen de muren van het bureau dat ooit gebouwd was voor de koning van Denemarken. Maar toen kwam Gert Grue Eriksen binnen en iets in zijn gezicht vertelde Buch dat het niet het juiste moment was om het te proberen. Een minister lag zwaar ziek in het ziekenhuis. De antiterreurwet stond in de ijskast in het Folketing, gemengeld in de labyrintische ingewikkeldheden van de coalitiepolitiek. Grue Eriksen was de kapitein op het schip van de staat, met de opdracht het vaartuig te navigeren terwijl er vele handen aan het roer trokken. Hij was een kleine, energieke man van achtenvijftig, met zilvergrijs haar en een waardig, vriendelijk gezicht. Hij zat zolang als Buch zich kon herinneren in de top van de Deense politiek, en daardoor had de man van Jutland nog steeds ontzag voor hem, als een kind voor de bovenmeester.

Bovendien was hij niet het type voor kletspraatjes.

Een korte begroeting, de gebruikelijke vraag hoe het met zijn gezin ging, en een handdruk.

‘Heb je het gehoord van Monberg?’ vroeg Grue Eriksen.

‘Is er al iets bekend?’

‘Hij zal het overleven, zeggen ze.’

De premier maakte een handgebaar naar de stoel voor zijn bureau en ging toen zelf in de grote leunstoel erachter zitten.

‘In de politiek komt hij niet meer terug. Nu niet. In de toekomst ook niet.’

‘Wat erg,’ zei Buch, oprecht meelevend.

Grue Eriksen zuchtte.

‘Het komt heel slecht uit. We moeten de antiterreurwet erdoor drukken. Maar nu zitten we klem tussen rechts en links. De zogenaamde goede vaderlanders van de Volkspartij van Krabbe. En die zeurpieten van Birgitte Agger van de Progressieven. Ze moeten allebei wat water bij de wijn doen, anders komt de wet er niet door. Monberg zou dat varkentje wassen.’

Grue Eriksen keek hem vol verwachting aan.

‘Nou Thomas. Wat doen we eraan?’

Buch lachte.

‘Ik voel me gevleid dat je dat aan mij vraagt. Maar...’

Thomas Buch was snel van begrip. Hij had de hele weg naar boven over de lange trap naar Grue Eriksens bureau nagedacht.

‘Maar waarom?’ vroeg hij.

‘Omdat je als je deze kamer verlaat, bij de koningin langs moet. Ze moet haar nieuwe minister van Justitie de hand drukken.’ Grue Eriksen glimlachte weer. ‘We hebben wel een overhemd en een das voor je. En speel in haar bijzijn niet met dat stomme balletje van je. Daarna zul je een manier vinden om onze antiterreurwet erdoor te krijgen. We moeten er volgende week over stemmen, maar nu is het hier net een dierentuin. Krabbe wil nog meer concessies. De Progressieven zullen elk excuus aangrijpen om...’

‘Sorry hoor,’ onderbrak Buch hem. ‘Maar ik moet even wat zeggen.’

Grue Eriksen zweeg.

‘Ik ben vereerd dat je me vraagt. Echt. Maar ik ben een zakenman. Een boer. Ik kwam hier...’

Hij keek uit het raam naar het parlamentsgebouw.

‘Ik ben hier om verkeerde redenen gekomen. Jij wilde Jeppe. Niet mij.’

‘Klopt,’ zei Grue Eriksen.

‘Dus ik kan echt niet...’

‘Maar jij bent de man die we hebben. Niet Jeppe. Ik heb je de afgelopen jaren gadeslagen. Ik heb gezien dat je rustig en eerlijk bent. En toegewijd. En dat je af en toe...’ hij wees naar het zwarte poloshirt ‘... moeite hebt met het protocol.’

‘Ik ben geen jurist.’

‘En ik ben geen premier. Het is een baan die me door het leven gegeven is, en ik probeer hem zo goed mogelijk uit te voeren. Je zult de beschikking hebben over de meest ervaren ambtenaren in het land. En je hebt mijn volledige steun. Als je...’

‘Ik kan dit aanbod niet aannemen,’ hield Buch vol.

‘Waarom niet?’

‘Omdat ik nog niet klaar ben. Ik weet niet genoeg. Misschien over een paar jaar, als ik hier langer zit. Ik ben mijn broer niet.’

‘Nee, inderdaad. En daarom doe ik jou dit aanbod. Jeppe was een ster. Een veel te grote ster. Hij was onbesuisd, impulsief. Hém zou ik deze kans nooit geboden hebben.’

Buch haalde diep adem en keek uit het raam naar de twee paarden die met de koets rondjes draaiden in de modderige bak, naar de man met zijn zweep in de hand. Hij hield het ding losjes vast, hij gebruikte hem niet. Maar het bleef een zweep.

